Nro. 21.

GAZETA LWOWSKA.

w Piątek dnia 13. Marca 1812.

Wiadomości kraiowe.

Ze Lwowa d. 13. Marca. — Nagradzaiąc N. Pan znakomite zasługi Pana Franciszka Kodesch, Professora matematyki i byłego Rektora Akademii Krakowskiéy, raczył go ozdobić wielkim złotym honorowym medalionem, i wyznaczyć temu uczonemu mężowi aż do umieszczenia iego całą pensyę, którą dotychczas pobiérał.

Z Brunn d. 29. Lutego. — W Srodę dnia 26. b. m. umarł tu Fryderyk Antoni Xiąże de Hohenzollern-Hechingen, C. K. aktualny Szambelan, Jenerał iazdy i właściciel pułku Kiryssyerów, w 87 roku życia swoiego z zupełnego osłabienia. Pogrzeb uroczysty z honorami przynależącemi się wysokiéy randze zmarłego, odprawił się wczoray o godzinie 4tey po południu.

Wiadomości zagraniczne.

Szwaycarya.

O stanie teraźnieyszym tego Kraiu w ogólności, czytamy w rozmaitościach Arauskich (Arauer-Miszellen) następuiący artykuł: „Z ukontentowaniem spostrzegamy, iak, dobra Szwaycarya po nieszczęśliwych burzach rewolucyinych i woiennych powoli do siebie przychodzi. Dawna iéy pomyślność zwolna się wprawdzie powraca, iednakże poczynaią obywatele tego Kraiu na łonie szczęśliwego pokoiu znowu do dobrego przychodzić stanu. Usilne starania Narodu i iego Rządów w celu przywrócenia wszędzie zruynowanéy pomyslności, okazuią się nawet teraz oczóm przeieżdzaiącego; spostrzega on bowiem poprawy w gospodarstwie, do czego się przykład Fellenberga i czynność wielu myślących gospodarzy niemało przyłożyły. Upiękrzenie lub założenie nowych gościńców, budowa kosztownych i wygodnych mostów (nie daleko St. Gallen widać teraz arcydzieło tego gatunku); ozdobienie lub rozszérzenie wielu miast, między któremi wzrastaiące co rok nowe główne miasta Arau i St. Gallen szczególnie celuią; zaprowadzenie kilku wielkich machin do przędzenia bawełny i robienia sukien (ostatnie znayduią się osobliwie w Kantonie Zürich), których fabrykata w dobroci Czeskim nie ustępuią; wszystko to iasnym iest dowodem podwoionéy gorliwości o odzyskanie tego co się utraciło, i o znalezienie w teraźnieyszey pilności nagrody za przeszłe szkody.

Pomimo tego wszystkiego wielkie iest ieszcze ubóstwo. Wiele gmin iest takich, które będąc ieszcze od woyny bardzo zadłużonemi, staraią się ratować przez pożyteczniejsze użycie wspólnych dóbr swoich, dzieląc ie pomiędzy siebie. Tama w interessach handlowych i całkiem osłabiona siła wielu niegdyś kwitnących rzemiosł i fabrykatów, zostawia bez chleba niezliczone, maiątku nie posiadaiące familie.

Hrabia Gottorp przeszły Król Szwedzki, żyie od nieiakiego czasu bardzo skromnie w Bazylei i rzadko kiedy na publicznych pokazuie się mieyscach.

Królestwo Włoskie.

Ponieważ Senat Królestwa Włoskiego przyiął Budget na rok 1812, a zatém C. K. wyrok z pałacu Tuileryiskiego d. 9 Lutego wydany stanowi co następuie: Wydatki dla Królestwa Włoskiego na rok 1812 wynoszą 144 Milionów Lirów. Z tych potrzebuią:

Monte) długi publiczne . .	9500000
Napoleone) dożywocia i pensye	12500000
Lista cywilna	6000000
W. Sędzia Minister Sprawiedliwości	7500000
Stosunki zewnętrzne	500000
Sprawy wewnętrzne	17000000
Sprawy religiyine	200000
Siła morska i lądowa	46000000
Finanse	4300000
Urząd skarbowy	1500000
Stosunki z Francyą	30000000
Kredyt przydatkowy za rok 1809 .	4000000
Fundusz zapasowy	5000000
Ogółem Lirów	144000000

Reskrypcye składaiące się z 9874721 Lirów, których Monte Napoleone iest właścicielem, będą na korzyść Państwa zniesione. Długi Kraiowe, dożywocia i pensye, które Budget wykazuie, będą od Monte Napoleone w dwunastomiesięcznych ratach wypłacone. Funduszem zapasowym 5 milionów Lirów wynoszącym, nie można zarządzać bez osobnego C. K. wyroku.

Związek Reński.

Sztab i 1wszy batalion Królewsko-Saskiego pułku piechoty Xiążęcia Maximiliana, które od 9 miesięcy stały w Lipsku, pożegnały się publicznie przez tameczną gazetę dnia 11 Lutego z mieszkańcami tegoż miasta.

Kuryer Burgski (Burg, iest miasteczko leżące na gościńcu z Magdeburga przez Möckern do Berlina idącym) donosi, że w piérwszych dniach Lutego przechodziło z Magdeburga przez Möckern do Szczecina wiele wozów z rozmaitemi potrzebami woyskowemi.

Dnia 16 Lutego przedstawiono po mszy Królowi Imci Westfalskiemu francuzkiego Jenerała Brygady d'Hernain.

Dnia 17 Lutego przybył do Frankfurtu pułk Gwardyi W. Xięstwa Heskiego 2600 ludzi wynoszący, i poszedł daléy dnia następuiącego drogą ku Friedbergowi. Na mieysce iego oczekiwano batalion karabinierów W. Xięstwa Heskiego i trzy szwadrony lekkiéy iazdy pod dowodztwem Xięcia Emiliana Heskiego. W Frankfurcie zapowiedziano wszędzie podwoyny kwaterunek woyskowy.

Z okolic Frankfurtu donoszą także, że od niedawnego czasu bardzo się handel zbożowy ożywił, i że szczególnie pszenicy szukaią i dobrze za nią płacą. Toż samo mówią o bydle na rzeź potrzebném. Kupuią także wiele koni, których cena codziennie przez to się podwyższa.

W woysku Króla Imci Würtemberskiego zaszły niektóre promocye i przeniesienia. Po odbytym popisie w Ludwigsburgu z kilkoma pułkami iazdy i piechoty, powrócił Król d. 22 Lutego do Stuttgardu.

Kupcy Sascy, którzy na iarmark do Brunświku ieździli, wielki tam na suknach i kartonach odbyt znaleźli. Wreście mała czynność w handlu Saskim panuie.

Xięstwo Warszawskie.

Z Warszawy d. 7. Marca. — Dnia 5 b. m. obchodzono w téy stolicy imieniny N. Króla Saskiego Xiążęcia naszego przez paradę woyskową, wystrzały z dział, nabożenstwo i Te Deum odprawione w obecności wszystkich Władz cywilnych i woyskowych, i JW. Barona Bignon Rezydenta francuzkiego. Wieczorem wszystkie domy oświecono, a Rezydent francuzki dał z téy okoliczności świetny bal z wieczerzą, na który nayznakomitsze oboiéy płci osoby zaproszonemi były.

Król Jegomość wynagradzaiąc Sędziów Pokoiu, którzy naywięcéy spraw od 1 Grudnia 1810 do tegoż samego dnia 1811 ugodzili, raczył w dowód ukontentowania swoiego, oznakami honorowemi iednego w każdym Departamencie obdarzyć.

Gazety tuteysze umieściły wyrok Królewski dnia 27 Grudnia r. p. tu w Warszawie wydany, zawiéraiący 11 artykułów, a uchylaiący ustanowioną dnia 28 Lipca 1810 Dyrekcyę żywności dla woyska, i zwracaiący administracyę magazynów woyskowych pod władzę Ministra Spraw wewnętrznych; iednakże magazyny rezerwowe w twierdzach, zostaną pod naywyższym dozorem Kommissarzy woiennych i Kommendantów placu, z nayostrzeyszém ostrzeżeniem, iż nie mogą bydź tknięte bez wyraźnego rozkazu Ministra woyny.

Prefekt Departamentu Warszawskiego wezwał wszystkich Kawalerów Orderu S. Stanisława w obwodzie tegoż Departamentu znayduiących sie, aby przez wzgląd na niedostatek szpitalu Dzieciątka Jezus

dopełniali ustawę któréy się poddali, a zatém opłatę roczną w kwocie czerwonych złotych 4, która na każdego z nich przypada, iako też i wszelkie zaległości za lata dawnieysze przed dniem 1 Kwietnia r. b. niezawodnie złożyli; gdyż w przeciwnym razie nietylko exekucyą woyskową do tego znagleni zostaną, ale nawet imiona ich przez gazetę Publiczności ogłoszone będą.

Dyrekcya rzadowa teatru narodowego dzieląc z całą Publicznością smutne uczucia, któremi ią napełnia stan cierpień i ostatniéy nędzy nieszczęśliwych po szpitalach złożonych, uwiadomiła za zezwoleniem Ministra Spraw wewnętrznych przez czułą odezwę Publiczność, iż szczupły dodatek pięciu miedzianych groszy do lożowych i parterowych biletów, tak na teatrze narodowym, iako też i na innych w Warszawie widowiskach, na wsparcie ubogich od dnia 11 b. m. pobiéranym będzie.

Dnia 28 p. m. umarł w téy stolicy Xiądz Hugo Hrabia Stumberg Kołłontay, były Podkanclerzy Koronny, Kanonik katedralny Krakowski, Orderów polskich Kawaler. Ciało tego męża stosownie do ostatniéy iego woli zawieziono w cichości na cmentarz Powązkowski, otoczone tylko gronem przyiacioł, i złożono w katakumbie dnia 2. b. m.

Dnia 4. b. m. umarł toż samo w téy stolicy w 84 roku życia Hrabia Joachim Chreptowicz, były Kanclerz W. W. X. Litewskiego. Mąż ten, był znakomitym w publiczném i prywatnem życiu i iednym z pierwszych Panów polskich, który poddanych swoich oswobodziwszy, dobrowolne z niemi zawarł umowy. Dźwignął ón prócz tego Akademię Wileńską, i bardzo czynnym był członkiem sławnéy Kommissyi edukacyinéy.

Rossya.

Podług Manifestu Imperatorskiego z dnia 11. (23.) Grudnia p. r. ma się odtąd Stara i Nowa Finlandya nazywać iedynie Finlandyą, a dotychczesne Gubernium finlandzkie równie iak inne w Finlandyi znayduiące się Gubernia, pod ustanowioną dla tego Kraiu administracyą ieneralną zostawać powinno.

Podług innego Manifestu Imperatorskiego tegoż samego dnia wydanego, została po wsiach i miasteczkach Guberniów: Inflantskiéy, Estońskiéy Kurlandzkiéy, Pułtawskiéy, Czeryngowskiéy, Kiiowskiéy, Słobodzkiéy, Ukrainskiéy, Wileńskiéy, Grodzieńskiéy, Wołyńskiéy, Mińskiéy, Podolskiéy, Witebskiéy, Mohylowskiéy, tudzież w 5 Cyrkułach Gubernii Woroneskiéy i tych mieyscach Gubernii Kurskiéy, które używaią prawa wolnego przedawania gorzałki, dotychczesna opłata 60 Kopiiek od wiadra gorzałki na rubla od 1go Stycznia 1812 podwyższona.

Imperator Jmć rozkazał naywyższym Manifestem d. 18. Grudnia r. p. wydanym, ażeby 1) zacząwszy od pierwszéy połowy roku 1812 Pogłówne i Gruntowe we wszystkich Guberniach bez wyiątku podług ostaniéy szóstéy rewizyi wybiérano. 2) Gubernie Litewskie i prowincya Białostocka równaią się w podatkach podług rewizyi pobiéranych z wszystkiemi innemi Guberniami, wprowadzaią się do nich też same podatki, które są w innych, i oraz znoszą się wszystkie te rozmaite opłaty, które w nich dotąd zamiast Pogłównego pobiérano.

Turcya.

Z Konstantynopola d. 25. Stycznia. — Nié mamy ieszcze żadnéy wiadomości, że W. Wezyr wyiechał z Ruszczuka i zaiął wyznaczone dla woyska leże zimowe w Szumnie.

Goniec w tych dniach z Tharanu przybyły, przywiózł tuteyszemu perskiemu Rezydentowi wiadomość o zdobyciu twierdzy Kuba w prowincyi Schirwan między Baku i Derbend leżącéy; o niektórych korzyściach odniesionych przy tém zdarzeniu przez korpus Mirzy Schah Abbasa; iako też o poruszeniach Leskisów i wielu innych niepodległych pokoleń w tameczney okolicy przeciw wspólnemu nieprzyiacielowi. Podług powyższych wiadomości z Persyi, napadł niedawno korpus rossyiski na pograniczny zamek turecki niedaleko Alkalige leżący; lecz iak zapewniaią był przymuszonym oddalić się nic nie wskórawszy. Widać ztąd, że rozeym pomiędzy rossyiskiemi i tureckiemi woyskami wzdłuż Dunaiu zawarty, nie rozciągał się do okolic Azyi wyższéy.

Wołoszczyzna.

Z Bukarestu d. 18. Lutego. — Wszy-

stko tu iest w naywiększém poruszeniu. Dowiedzieliśmy się dnia 16. b. m. że korpus rossyiski pod sprawą Jenerała-Maiora Pulatowa około 4000 ludzi wynoszący, przeszedł dnia 13go lodem pokryty Dunay powyżey Symnicy, i zaiął Sistow, czyli raczéy to mieysce, na którém niegdyś stało to miasto; zdobył ón tamże bardzo znaczny skład towarów, a rozpędziwszy słabą straż turecką, wyruszył natychmiast ku Tyrnowie. Zdaie się, że w Sistowie dla tego tyle nagromadzono towarów, ponieważ ogłoszono było, że przewóz onychże przez tę okolice z rossyiskiey strony będzie dozwolony. Wielu zatém rossyiskich i innych spekulantów powyieżdzało z tąd do Sistowa w nadziei zrobienia korzystnego kupna.

Gendysz Aga który w Sistowie dowodził, miał się cofnąć ku Nikopolowi. Jen. i Szef korpusu Inżynierów Harting, odprowadził Jen. Hrabiego Langeron do Giurgewo.

Pełnomocnicy turreccy nie maią dotąd żadney odpowiedzi z Konstantynopola, i zdaią się oney oczekiwać, ażeby w skutku rozpoczętych na nowo kroków nieprzyiacielskich opuścili mieysce Kongressu.

Wielka Brytania i Irlandya.

Monitor tłumaczy z Alfreda następuiący ułomek iedney obrady parlamentowéy:

Izba wyższa.

Na posiedzeniu dnia 31. Stycznia odprawioném, zabrał głos Hrabia Fitzwilliam dla podania iuż pierwéy imieniem iego przez iego przyiaciela (Lorda Grenville) oznaymionego wniosku o stanie Irlandyi. Miał mowę znacznie długą, w któréy naprzód teraźnieyszy stan Irlandyi, iakoteż rozruchy i nieukontentowania w tym Kraiu przez ostatnie uchwały rządowe zdziałane wystawił, a potém o powszechném pytaniu tyczącém się wyswobodzenia tak z względu na administracya i prawo, iako i na polityke rozprawiał. Słaby głos Hrabiego nie dozwolił nam obiąć związku iego uwag; musimy zatém poprzestać na przytoczeniu dosłownéy treści wniosku na końcu mowy podanego. Tenże zmierzał do tego: „ Ażeby Izba zamieniła się w wydział ieneralny dla wzięcia pod rozwagę stanu Irlandyi, tudzież dochodzenia, czyli Katolików w téy części Królestwa ziednoczonego należy przypuścić do zupełnego używania praw obywatelskich i religiynych, których inni poddani Króla Jmci używaią. “ Xiąże Devonshire popiérał wniosek i miał z téy okoliczności swoią piérwszą mowę w Parlamencie. — Hrabia Rosse powstał przeciwko wnioskowi; starał się szczególniéy usprawiedliwić rząd Irlandzki z uczynionych mu zarzutów; powtórzył dzieie zgromadzeń i postępowania Katolików; wystawił, iak niebezpiecznem mogłoby się stać zgromadzenie składaiące się z więcéy iak 300 osób mianuiących się Reprezentantami Katolików Irlandzkich, naśladuiących w swoich formach i obradach zwyczaie zgromadzeń parlamentowych, wydaiących odezwy do swoich Komitentów, i stawiaiących obok iedynéy władzy, którą prawa uznaią, drugą groźną i rywalizuiącą władze. Utrzymywał, iż rząd Irlandzki byłby zdradził swoie obowiązki i stał się winnym w oczach narodu, gdyby był nie zatamował niespokoynego poruszenia, którego skutki mogłyby sprowadzić rozwiązanie porządku towarzyskiego. Mówiono wiele o szacunku godnym charakterze niektórych naczelników téy partyi; powiedziano, iż zgromadzenia odbywaiące się pod przewodnictwem Lorda Fingal i innych mężów, których zasady, których wielki interess iako właścicielów dóbr, których nakoniec znaioma poczciwość dostateczną są rękoymią, nie mogły mieć żadnego występnego celu; lecz uwagi te nie mogą zaspokoić Hrabiego. Rewolucya francuzka dowiodła aż nadto, iż ci, od których zapęd pochodzi, nie są iuż więcéy w stanie go zatrzymać, i że bardzo szanowni mężowie mogą bronić zdania, i wspiérać czyny, których niebezpieczną dążność za późno poznaią. Z resztą rząd Irlandzki miał zlecenie, dopełnić praw, nie zaś takowe rozpoznawać, i ieżeli co w iego postepowaniu przyganić można, to iedynie za długą powolność, która dopiéro wtenczas ustała, kiedyby iuż widoczne kary godna była słabością. Co się tycze prośby będącéy treścią reklamacyi Katolików Irlandzkich, Hrabia Rosse powiedział, iż będzie zawsze gotów przyznać to Katolikóm, co się zgadza z zasadami Konstytucyi i bezpieczeństwem Państwa; lecz ón mniema, iż się sprawie Katolików zła czyni przysługa, ieżeli się sądzi, iż okoliczność ich

miała związek z ostatniemi zdarzeniami w Irlandyi i że Parlament naymniéy w tenczas będzie skłonnym do wysłuchania ich prośb, kiedy im nieprawne czynności i obrażaiące groźby towarzyszyć będą. W skutku tych uwag mniemał, iż żądania Katolików, z przyczyny ich okazanego roziątrzenia, nie mogą bydź w téy chwili spokoynie roztrząsane w Parlamencie.

Xiąże Bedford popierał mocno wniosek. Mówił, iż nie iest iednéy myśli ze szlachetnym Lordem, który właśnie o postępowaniu rządu Irlandzkiego w tym ostatnim czasie mówił. On iest przekonany, iż rząd Irlandzki przyczynił się nie mało do sprowadzenia tego krytycznego i gwałtownego stanu, w którym się Irlandya znayduie, a który usilnie tego wymaga, ażeby mu Rząd i prawa Kraiu prędko zaradziły. Coż albowiem widać w Irlandyi? Oto lud katolicki na przeciwko rzadu protestanckiego stoiący; oto z 5 ludzi zawsze 4 pozbawionych praw i przywileiów, których 5ta część wyłącznie używa. W tém położeniu rzeczy udawali się Katolicy często do Parlamentu i błagali o sprawiedliwość. Znamy skutki i uporczywość, z którą się duch i intolerancya kieruiące mężami u stéru teraz zostaiącemi, temu nawet zawsze sprzeciwiały, ażeby reklamacye Katolików tylko roztrząsane były w Parlamencie. Katolicy chcieli przez swoie na nowo uskutecznione ziednoczenie, przez mianowanie Deputowanych i ustanowienie wydziału maiącego zlecenie ich reprezentować, nadać więcéy wagi swoim reklamacyóm. W tym postępku nie było nic nagannego; iednakowoż rząd Irlandzki rozwiązał ich zgromadzenia i wydał rozkazy aresztowania kilku z ich naczelników. Nie byłoby nic dziwnego, gdyby lud ten zawiedziony w swoiéy nadziei, popełnił był iakowy kary godny występek; lecz przeciwnie okazał nayważsze umiarkowanie i wielce chwalebną wierność. Kończąc mowę odwoływał się Xiąże do wspaniałości i sprawiedliwości Izby i mówił, iż iest zupełnie przekonany, że pokoy i spokoyność Irlandyi, ziednoczenie między obadwoma Królestwami, tudzież pomyślność Kraiu w ogólności nie mogą bydź dopóty trwale ustalone, dopóki wszyscy poddani Jego Król Mci nie będą używać równych praw.

Margrabia Devonshire był prawie téy samey myśli, szczególniéy zaś mówił o szkodach, które dla Irlandyi z ziednoczenia wypłynęły i popierał wniosek.

Statesman z dnia 11. Lutego (ieden z naymocnieyszych dzienników oppozycyinych) mówi na nowo o wkrótce zayśdź maiącéy i więcéy iak do prawdy podobnéy zmianie w Ministeryum. Lecz ponieważ dotąd nic z tego się nie potwierdziło, co przed kilkoma miesiącami z daleko większą pewnością w téy mierze głoszono w Anglii, wstrzymuiemy się więc dopóty z udzieleniem wszystkich z tego powodu wynurzonych i zapewne z osobistych iedynie życzeń i widoków pochodzących domysłów, dopóki coś pewnieyszego nie usłyszymy.

List z Gothenburga (w Szwecyi) pod d. 3. Lutego odebrany, zawiéra co następuie:

„ Mocnośmy się tu zasmucili odebrawszy wiadomość, że Francuzi w liczbie 6000 zaięli Stralsund i całe nadbrzeże Pomeranii Szwedzkiéy. Dwa oddziały okrętów naładowanych towarami dla Stralsundu miały iuż z Karlsham wypływać, gdy szczęściem nadeszła wiadomość o weyściu Francuzów do Stralsundu; zabroniono tedy powyższym okrętóm wypłynąć.

Zaięcie Pomeranii Szwedzkiéy przez woyska Napoleona (mówią dzienniki angielskie), zdaie się należéć do ułożonego planu przywłaszczenia całego południowego nadbrzeża morza baltyckiego aż do Gdańska, Królewca i Memla. *)

Pan Kirwan członek katolickiego wydziału, uznanym był w Dublinie przez sąd przysięgłych (jury) za winowaycę. Wkrótce potém otrzymały wszystkie członki tegoż sądu list z poczty następuiącéy treści: „ Otrzymasz WPan nagrodę za swóy wyrok dnia 30. Stycznia wydany. Gotuy się więc WPan na śmierć, ponieważ tylko ieszcze czas krótki pozostaie mu do życia, a wieki następne kląć będą iego pamięci. “

---

*) *Przywłaszczenia? Bynaymniéy. Ale dla wyrugowania z tamtąd handlu waszego, a to dopóty, póki nie cofniecie waszych gabinetowych rozkazów, i nie powrócicie do warunków traktatu Utrechtskiego, podług zasady prawa morskiego.*

Uwaga Monitora.

Zwierzchność wyznaczyła 200 funtów szterlingów nagrody temu, któryby mógł donieść autora tego listu.

Ziednoczone Stany Ameryki północnéy.

Rapport Wydziału, do którego Kongress część poselstwa Prezydenta do zewnętrznych stosunków ściągaiącą się odesłał, a o którym teraz tak często iest mowa w ciągu obrad Kongressu, iest nastepuiacéy istotnéy treści:

Po krótkim wstępie, tak się Wydział wyraża: „Niewchodząc w szczegóły niezliczonych stronniczych i przemiiaiących uraz, z przyczyny których słusznie się na obie woiuiące mocarstwa (Francyę i Anglię) żalić możemy, zwróci dzisiay Wydział uwagę waszą tylko na systematyczne, Edyktami upoważnione targnienie się oboyga tych mocarstw na handel neutralnych; iest to systema, które się nawet co do fundamentalnych zasad swoich gruntuie na żądaniach niemaiących innego celu, iak zniszczenie narodowéy niepodległości naszéy. Jedno z tych mocarstw zrzekło się wprawdzie tego systematu; lecz drugie trzyma się iego, i nieprzestaie na własność i niepodległość naszą nayzgubliwszych wymierzać pocisków."

„Więcéy niż pięc lat iuż upłynęło, iak Anglia i Francya wbrew zasadóm sprawiedliwości i prawa narodów, które od wszystkich ucywilizowanych ludow dotychczas za święte uważane były, podług bezprzykładnego dotad systematu postępuiąc, chwytaią na otwartém morzu własność obywateli Stanów Ziednoczonych, którzy w pokoiu prawy prowadzili handel. Dla uchronienia się nienawiści, która z takiego obrażenia koniecznie wyniknąć musiała, starało się każde z tych woiuiących mocarstw zasłaniać postępowaniem drugiego; każde z nich chciało rabunkowe systema swoie tém usprawiedliwić, iż ie iako odwet za popełnione przez nieprzyiaciela zwoiego podobne czynności wystawiało; właśnie iak gdyby prawa Narodów ugruntowane na wiecznych zasadach sprawiedliwosci mogły sankcyonować systema, które, gdyby do praw cywilnych zastosowaném było, każdego rozbóynika dla tegoby iedynie uwalniało, ponieważby mógł dowieść, że nieszczęśliwy zrabowany przez niego człowiek, był pierwey ofiarą niesprawiedliwości drugiego. Factum prioritatis dla iednéy tylko z tych dwóch stron służyć mogło, lecz nie mogło pod żadném przypuszczeniem służyć za usprawiedliwienie."

„Stany Ziednoczone doznawszy od obydwóch naywiększych mocarstw Europy nadspodzianego i gwałtownego naiazdu, poprzestały powierzać obywatelów swoich i własności ich oceanowi, i ograniczyły się z miłości pokoiu (chociażby bez wątpienia ta sama okoliczność iuż była dostateczną do usprawiedliwienia woyny) przez chwilę na tém, że wzywały sprawiedliwości i wspaniałości oboyga woiuiących mocarstw. Lecz gdy to wezwanie nie otrzymało przyzwoitego umiarkowaniu swoiemu skutku, przeto chwycono się innych z téyże saméy spokoynéy polityki wynikaiacych środków, które iednakże naowczas nie ściągały się do sprawiedliwości oboyga woiuiących mocarstw, lecz tylko do ich interessu. Taki to był charakter Aktów: Non-Intercourse i Non-Importation, których celem było nakłonić obie mocarstwa do powrócenia z nami do dawnych stosunków handlowych, ponieważ iednemu z tych dwoyga mocarstw, któreby nieprzyiacielskie Edykta swoie naypiérwéy cofnęło, ofiarowaliśmy handlowe korzyści, drugiemu zaś czyniliśmy ograniczenia."

„Francya korzystała nakoniec z tych pożytków, które iéy i iéy nieprzyiacielowi przez Akt: Non-Importation w Miesiącu Maiu 1810 razem ofiarowane były, i ogłosiła cofnienie swoich, w Berlinie i Medyolanie wydanych wyroków na dzień 1 Listopada tegoż samego roku. Cieszyliśmy się z tego szczérze, dowiedziawszy się zwłaszcza drogą urzędową, iż te wyroki, ile się nas iako neutralnego Państwa tyczą, w saméy istocie ważność swą mieć przestały."

„Wierzyliśmy mocno, że krok ten ze strony Francyi, ściągnie bezpośrednie za sobą drugi krok podobny ze strony W. Brytanii, i że rokazy gabinetowe odwołane będą. Jeżeli z iednéy strony ufność nasza w sprawiedliwości W. Brytanii, po ucierpianéy od niéy krzywdzie zmnieyszoną bydź mogła, musieliśmy z drugiéy strony zważać, iż ona na słowo honoru przed całym oświadczyła się światem, że targnienie się iéy na handel mocarstw neutralnych, szczególnie na istnieniu wyroków Berlińskiego i Medyolańskiego gruntuie się. Nie mogliśmy zatém nic innego sądzić, iak że czas cofnienia pomienionych

wyroków, będzie oraz czasem przywróconéy na nowo wolności na morzach."

„ Omyliliśmy się iednakże w sprawiedliwém naszém oczekiwaniu. Rok temu, iak francuzkie wyroki cofnione zostały, a W. Brytania, zamiast coby się iak Francya, przez odwołanie swoich nieprzyiacielskich rozkazów z Neutralnemi obchodzić powinna była; zamiast odwołania tych rozkazów, do których, iak sama twierdziła, szczególnie przez przymus i przykład Francyi z żalem zniewoloną została, stale dotąd przy nich obstaie, i uskutecznia ie odtąd z większą ieszcze surowością i śmiałością. Na podane sobie od Rządu naszego względem odwołania gabinetowych rozkazów kategoryczne zapytanie, dała taką odpowiedź, w któréy zdaie się chcieć zapiérać, że Francya rzeczywiście i w saméy istocie swoie cofnęła wyroki; a do tego ieszcze z nowém wystąpiła żądaniem, przewyższaiącém wszystko, co tylko kiedy rozkazy gabinetowe nieprzyiacielskiego w sobie zawierały. Obstawała przez swego przy Rządzie Stanów Ziednoczonych upoważnionego Posła przytém, że odwołanie iéy gabinetowych rozkazów, dwie rzeczy poprzedzać muszą; to iest: 1.) nietylko istotne cofnienie wyroków Berlińskiego i Medyolańskiego, ale nawet 2.) zrzeczenie się ze strony Francyi całego iéy dotychczesnego handlowo - woiennego systematu, którego część z początku rzeczone wyroki składały. "

„ To systema Francyi i innych sprzymierzonych z nią mocarstw stałego lądu, składa się, iak się zdaie, z całego rzędu środków przedsięwziętych w zamiarze niedopuszczania do Kraiów przywozu wszelkich angielskich płodów, towarów rękodzielnianych i osadniczych, i zniszczenia przez to handlu W. Brytanii ze stałym lądem. "

Iakkolwiek bądź te prawidła Francyi przeciw Anglii są nieprzyiacielskiemi, i iakiekolwiek bądź szkodliwe skutki dla Anglii z nich wynikną, nie można ich iednakże uważać za nic innego, iak za śródki, których ieden nieprzyiaciel przeciw drugiemu używa, a za które Stany Ziednoczone iako mocarstwo neutralne, wcale odpowiadać nie powinny; prócz tego są te prawidła Francyi do tych zupełnie podobne, które W. Brytania sama przyięła, a podług których działa równie w woynie iak w pokoiu. Wreście nie iest to rzeczą do prawdy podobną, żeby Francya za wstawieniem się Stanów Ziednoczonych, któreby prócz tego żadnego prawnego za sobą nie miało powodu, dała się nakłonić do odstąpienia od prawideł, które zdaie się mieć za iedne z naydzielnieyszych środków do szkodzenia nieprzyiacielowi swoiemu. "

„ Takie to są żądania, na kórych W. Brytania swe gwałcenie amerykańskich praw morskich opiéra; żądania, które nietylko iako teoryę przedstawia, lecz nawet ie przez niszczącą woyną przeciw naszemu bezbronnemu handlowi osiągnąć stara się. Okręty Stanów Ziednoczonych, naładowane płodami naszéy ziemi i naszego przemysłu, których osada składała się z naszych współobywateli, a które otwarty i prawny spokoynie wiodły handel, zostały koło własnych brzegów naszych, nawet przy wniyściu do naszych portów zabrane, a potém skonfiskowane. "

Dalekim iest iednakże Wydział od poświęcenia wszystkich myśli swoich rachubom samego tylko interessu; będąc ón tu organem sprawiedliwych skarg naszych kupców, którzy patrzyli sie na to, iak ich okręty zabierano i rabowano, poczytuie sobie także za powinność odwołać się do sprawiedliwości i ludzkości Narodu, zwracaiąc uwagę iego na smutny los naszych, gwałtem pozabieranych maytków. Wyznać potrzeba, że w tych ostatnich czasach ięki tych nieszczęśliwych ofiar barbarzyństwa, tych Nieszczęsnych, którzy tego, co Amerykanin nad samo życie przenosi, wolności są pozbawieni, iako też narzekania kobiet i dzieci, które przez to mężów, oyców, opiekunów i krewnych swoich utraciły, wrzaskiem skrzywdzonego przez sekwestr i konfiskacye interessu, zagłuszone zostały. Trwaią iednakże dotychczas nieprawne targnienia się, na niepodległość naszéy bandery; trwaią przymuszania naszych maytków do angielskiéy służby morskiey z wielką gwałtownością i surowością, która dotąd ieszcze nie zwolniała. Ieżeli iest powinnością naszą bronić prawego i prawnego handlu naszego Kraiu i własności naszych kupców, tedy życie i wolność są pewnie daleko droższém dobrem, iak okręty i ładunki; a zatém ten iest nasz naycelnieyszy ze wszystkich obowiązek, abyśmy bronili naszych maytków, których cieżkie i pożyteczne prace pod tar-

czą praw, przykładaią się wraz z pracami kupców do pomyślności oyczyzny."

„Dla obięcia wielkich skarg naszych przeciw Anglii dwiema słowy, potrzebuie Wydział wasz tylko powiedzieć: 1) Że Stany Ziednoczone iako udzielne i niepodległe mocarstwo wymagaią wolnego używania oceanu, będącego powszechnie uznaną własnością wszystkich Narodów, aby na własnych swoich okrętach płody swéy ziemi i swoiego przemysłu na zagraniczne targi i do portów przyiacielskich mocarstw prowadziły, z tamtąd zaś w zamian wszystkie te artykuły handlowe wyprowadzały, które im potrzebnemi, lub też przyiemnemi bydź mogą; maiąc iednakże zawsze w pamięci winne uszanowanie prawom woiuiących mocarstw, tak iak są w prawie Narodów zastrzeżone. 2) Że W. Brytania pomimo tego niezaprzeczonego prawa chwyta każdy okręt Stanów Ziednoczonych, który do innego, a nie do sprzyiaiącego handlowi iéy płynie portu, lub też z niego pod żagle wychodzi; że naszych maytków gwałtem zabiera, i pomimo przełożeń naszych w swoiey trwa nieprzyiaźni."

Podobne krzywdy gruntuią się na nader zuchwałych przywłaszczeniach i ciągną nadto nieszczęsne za sobą skutki, których lud Stanów Ziednoczonych z powolnością znosić nie może. Musimy od téy godziny albo się spokoynie poddać, lub też użyć wszystkich do odporu środków, które Bóg podał w moc naszą."

„Wydział wasz sądzi, że obraziłby charakter Amerykanów, gdyby naymnieyszą tylko w tém okazał wątpliwość, iakiéy strony chwyci się Naród w tém rozdwoionem położeniu. Nadeszła iuż chwila, w któréy źle poznany, a przez zewnętrznych i wewnętrznych nieprzyiacioł znieważony charakter narodowy zemszczonym bydź powinien. Chociaż nie widziano, żebyśmy tak lecieli na plac boiu, iak te Narody, któremi rządzi nierozsądna ambicya, lub chciwość zepsutego dworu, nie pochodzi to iednakże z obawy woyny, lecz z miłości sprawiedliwości i ludzkości. Nie zginął ieszcze ten szlachetny duch wolności i niepodległości, który oyców naszych w téy walce ożywiał i utrzymywał, gdzie praw swoich przeciw obcym bronili naiazdom. Patryotyczny ogień rewolucyi pali się ieszcze w sercach Amerykanów świętym i nieugaszonym płomieniem, i doprowadzi ich do tego wysokiego przeznaczenia, które iest nagrodą godnego umiarkowania, iako też pełnéy zapału waleczności."

„Znosiliśmy urazy aż do tego stopnia, gdzie cierpliwość i umiarkowanie nie są iuż więcéy cnotą. Okupiona i poświęcona krwią oyców naszych Państw tych udzielność i niepodległość, którą od nich nie dla tego otrzymaliśmy w dziedzictwie, abyśmy iéy sami używali, lecz żebyśmy ią także następcóm naszym oddali, wyraźnie i systematycznie zgwałconą została; przeto Wydział wasz sądzi, że właśnie teraz nadeszła chwila, gdzie świętym iest obowiązkiem Kongressu uczynić odezwę do miłości oyczyzny, i pokazać światu źrodła i środki Narodu. Mocą tych środków i za pomocą Boga sprawiedliwą możemy mieć ufność, iż potrafiemy zyskać poważanie dla praw naszych i otrzymać tym sposobem to, czegośmy się nadaremnie po sprawiedliwości, przełożeniach naszych i cierpliwości spodziewali." (*Tu następuią umieszczone w Nrze 11tym Gazety naszéy uchwały tegoż Wydziału, które iakeśmy w 17tym Numerze donieśli, od Kongressu z rzadko trafiaiącą się większością głosów przyięte zostały.*)

Meteorologiczne postrzeżenia we Lwowie od dnia 9. do 10. Marca 1812.

Dnie.	*Czas postrzeżenia*	*Barometr.*	*Ciepłomierz Reaumura.*	*Kierunek Wiatrów.*	*Odmiany powietrza.*
9	*Wsch. Słońc.*	27, 11, 9.	— 3.	*Po. W. W. słaby i*	*pogoda, gęsta mgła, szron.*
	2. po połud.	28, 0, 9.	† 4.	*W. słaby (średni*	*pochmurno, śnieg.*
	10. w nocy	28, 1, 9.	† 0, 6.	*P. W. W. słaby*	*pochmurno.*
10	*Wsch. Słońc.*	28, 2, 0.	† 0, 1.	*P. W. i W. słaby i*	*pochmurno, nieco śniegu.*
	2. po połud.	28, 3, 2.	† 1, 8.	*W. średni (średni*	*gęste chmury.*
	10. w nocy	28, 4, 3.	0	*P. W. słaby*	*pochmurno.*